

Grijs Gedraaid!

december 2022

Strijkorkest Kamerata Zuid x
Marcel Veenendaal
Karsu

Andrew Greenwood - Switch2Move | Eva Durlacher - Gouden Boeken

www.kameratazuid.nl

Genieten voor Generaties

Wie neem jij mee?

Voor meer info en tickets www.kameratazuid.nl

Inhoudsopgave

1. SAMENVATTING & URGENTIE AANVRAAG	1
2. ARTISTIEK	3
3. ZAKELIJK	5

1. SAMENVATTING & URGENTIE AANVRAAG

Dit project heeft zijn oorsprong in de coronacrisis die het land sinds 2020 in zijn greep heeft. Maatschappelijke problemen als vergrijzing, eenzaamheid (onder ouderen) en achteruitgang van gezondheidszorg door bezuinigingen sluimeren al langer, maar zijn gedurende de pandemie extra duidelijk voor het voetlicht gekomen. Na een succesvolle pilot in Brabant, is het nu tijd voor een landelijke uitrol van dit project.

Grijs Gedraaid is genieten voor generaties. Vanuit de grondgedachte 'iedereen is gelijkwaardig en moet kunnen meedoen' verbinden wij met onze partners in dit unieke theaterprogramma jongeren en (kwetsbare en eenzame) ouderen door middel van muziek, beweging en creatie: samen eropuit en mooie herinneringen maken met een goed gevoel voor zowel jong als oud als eindresultaat.

Het programma van Grijs Gedraaid bestaat uit:

- Concert van Kamerata Zuid met aansprekende artiest;
- Bewegingsactiviteit gericht op interactie en ontmoeting;
- Creatieve workshop;
- Mogelijkheid tot het aanmelden voor een vervolgprogramma (bijv. deelname workshops van een van de partners of lokale ouderenorganisaties).

Voor de landelijke tour in 2022 staan een samenwerking met zangeres Karsu, zanger Marcel Veenendaal (Di-Rect), danser en choreograaf Andrew Greenwood (Switch2Move) en Eva Durlacher (Gouden Boeken) op het programma. Het project volgt op een pilot in Brabant in 2021, waarbij we samenwerkten met zanger Gerard van Maasakkers, danser en choreograaf Andrew Greenwood (Switch2Move) en Stichting Stoute Schoenen. Een impressie van de pilot is te vinden op [youtube](#). De pilot is geëvalueerd in samenwerking met het PON & Telos en in een Waarde Creatie Meting door consultancybureau Be Bright. De resultaten daarvan zijn als bijlagen bij deze aanvraag gevoegd.

Kunst- en cultuurparticipatie onder ouderen heeft een positief effect op lichamelijke en geestelijke gezondheid.

De komende jaren neemt het aantal ouderen proportioneel toe. Ook stijgt de gemiddelde leeftijd van ouderen in Nederland (dubbele vergrijzing). Anderzijds stijgen de zorgkosten aanzienlijk en zijn er in verhouding tot het aantal ouderen steeds minder zorgprofessionals en mantelzorgers om hen te ondersteunen. De Wereldgezondheidsorganisatie heeft 900 onderzoeken geanalyseerd en concludeert: het actief of passief beleven van kunst bevordert de gezondheid en het algehele welbevinden. Kunstbeleving kan gezondheidsproblemen voorkómen, ontwikkeling ondersteunen en leefstijl verbeteren en daarnaast ook een positief effect hebben op het omgaan met ziekte en de behandeling van een ziekte. Door naar muziek te luisteren of zelf kunst te maken, kunnen mensen minder last hebben van bepaalde bijwerkingen van behandelingen bij kanker; muziek kan het leervermogen van mensen met dementie verbeteren; creatieve activiteiten kunnen angst en pijn verminderen bij zieken en dansen kan de motoriek bevorderen van bijvoorbeeld Parkinsonpatiënten.

KAMERATA ZUID IN HET KORT

"Kamerata Zuid speelt met klassiek": het strijkorkest onder leiding van Frank Adams, opgericht in januari 2016, bestaat uit professionele jonge musici. KZ is aangesloten bij managementbureau Friendly Fire en is het huisgezelschap van Schouwburg Concertzaal Tilburg (SCT). In onze projecten zoeken we naar artiesten van Nu die passen bij de verbinding die we willen maken tussen klassieke muziek met de artiesten, musici en makers van nu. Onze programma's bestaan uit een mix van eigen muziek, favoriete covers, klassieke en nieuwe muziek. We noemen onze producties co-creaties, omdat we verder gaan dan cross-over en juist de stap zetten naar een intensieve samenwerking tussen artiest en componist, waarbij deze samenwerking ook echt leidt tot nieuwe muziek. Lees hierover meer onder het kopje 'werkwijze'.

MISSIE & VISIE

Kamerata Zuid beweegt zich op het snijvlak van klassieke- en popmuziek en wil concertconcepten creëren waarbij deze stijlen samensmelten en die een groot en jong publiek aanspreken. Agency Friendly Fire boekt de rafelrandjes van de popmuziek én Kamerata Zuid. Dit brengt het orkest in de unieke positie om de komende jaren artistiek onderzoek te doen naar de verhouding tussen klassieke muziek en popcultuur.

ARTISTIEK TEAM

Artistiek leider en chef-dirigent:

Frank Adams

Adams is oprichter van Kamerata Zuid. Hij dirigeerde afgelopen jaren bij o.a. Asko/Schönberg Ensemble, J.O.N.G Ensemble, Janacek Philharmonic Orchestra, Kamerorkest van het Congres in Buenos Aires, Kamerorkest en koor van Resistencia(Chaco), Nationaal Jeugdorkest van Argentinië (El Sistema), Jeugdorkest van de stad Buenos Aires, Club Classique, Orquesta Sinfónica de Corrientes en Orquesta Sinfónica de Provincia Chaco. Voor zijn werk ontving hij in 2018 de Brabant Cultuurprijs.

Vaste arrangeur:

Ruud Peeters

Peeters heeft een grote kennis van de mogelijkheden van strijkinstrumenten en een sterke interesse in avantgardistische en elektronische muziek. Met zijn kennis en voorstellingsvermogen is hij in staat om vrijwel alle geluidseffecten om te zetten naar een klassiek geluid.

Gastdirigent en artistiek adviseur:

Etienne Siebens

Van 1992 tot 2008 was Siebens dirigent en artistiek leider van het door hem opgerichte Prometheus Ensemble. Als vaste dirigent van het Symfonieorkest Vlaanderen, wist Siebens met eigen accenten en gedurfde interpretaties op de uitvoeringen een zeer persoonlijk stempel te drukken. Etienne Siebens werkt met name aan de orkestklank van KZ en specifieke technische aspecten. Met hem als gastdirigent investeert KZ in de kwaliteit en groei van het orkest.

Vaste arrangeur:

Tijn Wybenga

Wybenga is een componist en arrangeur, die orkestkleuren combineert met elektronica en improvisatie. Hij laat zich inspireren door klassieke, hiphop- en jazzmuziek, versmolten met invloeden van Zuid-Afrikaanse, Turkse en Indiase stijlen.

WERKWIJZE

De afgelopen jaren heeft KZ stappen gezet in het ontwikkelen van haar eigen artistieke signatuur. In de eerste projecten ging het om mashups van pop- en klassieke muziek. Nu richten wij ons meer op het verbinden van klassieke muziek met artiesten, musici en makers van nu. We gebruiken geen keyboards, drums en gitaren, maar het klassieke geluid van het orkest is de basis: alle muzikale parameters als ritme en melodie worden door de strijkers geproduceerd. De artiest die door KZ wordt uitgenodigd, wordt door het orkest verbonden aan een componist als bijvoorbeeld Anthony Fiumara of Chiel Meijering om aan nieuwe muziek te werken. De artiest komt bijvoorbeeld met tekst en thema's, de componist maakt dit tot een doorgecomponeed, stevig geheel.

In de afgelopen jaren heeft KZ een eigen team verzameld voor beeld en geluid. We hebben een vaste geluidsmen die werkt aan lichte uitversterking van de natuurlijke balans. We gebruiken geen microfoons op de instrumenten, maar creëren juist een zo akoestisch mogelijk klankpalet. Mikel Witjes (1e lichtman van Di-Rect) maakt voor al onze projecten de lichtplannen. Marc Krone regisseert de producties van Kamerata Zuid.

2. ARTISTIEK

DOEL VAN HET PROJECT

KZ ontwikkelt met Grijs Gedraaid artistiek hoogwaardig en doelgroep-specifiek aanbod. Binnen het project worden (alleenstaande) ouderen en organisaties die zich voor deze doelgroep inzetten, verbonden via muziek, dans, creatie en de gelegenheid tot ontmoeting. KZ wil bovendien haar (jongere) achterban activeren en ouder iemand mee te nemen naar het theater.

PROGRAMMA

Het muzikale deel van het programma is samengesteld door artistiek leider en dirigent Frank Adams. In 2021 is gekozen voor een samenwerking met de Brabantse zanger Gerard van Maasakkers. Deze artiest sprak de primaire (oudere) doelgroep enorm aan en werd heel goed ontvangen zoals ook blijkt uit het bezoekersonderzoek (bijlage). Voor het vervolg in 2022 maken we een in eerste instantie misschien minder voor de hand liggende keuze met artiesten Karsu en Marcel Veenendaal. Deze keuze komt onder andere voort uit onze ambitie om jongere generaties te betrekken bij het project en hen te stimuleren om een oudere uit hun omgeving mee te nemen voor een middag/avond uit (de communicatieboodschap wordt dan ook: 'genieten voor generaties'). Daarnaast is Marcel Veenendaal heel geschikt voor klassiek repertoire. Hij heeft een enorm stembereik en een versterkte middenstem, geen Falset. Hiermee kan hij bijvoorbeeld goed barokrepertoire zingen, we hebben gekozen voor werken van Handel en Purcell. Dit geldt ook voor Karsu, ze heeft een sterke kopstem en een groot bereik. Met haar hebben we gekozen voor Gerhswin en Bernstein, vanwege haar affiniteit met jazz. Daarnaast zingt zij natuurlijk ook eigen werk en Turkse songs. Van de zestien speelbeurten neemt Karsu er zes voor haar rekening en Marcel tien.

We zoeken naar diversiteit in de programmering: klassiek, pop en Nederlandstalig. De avond wordt geopend met muziek van Karsu of Marcel Veenendaal onder begeleiding van het orkest Kamerata Zuid. Eigen nummers worden afgewisseld met covers, klassieke stukken en een medley oudhollandse liedjes (waarbij het publiek wordt aangemoedigd om mee te zingen). De arrangementen worden gemaakt door Ruud Peeters. De medley gaat naadloos over in een participatief programma-onderdeel met choreograaf Andrew Greenwood, dat ten slotte opmaat is voor een creatieve interventie van Eva Durlacher (zie hieronder).

Deze combinatie van pop- en klassieke muziek, dans, beweging en een creatieve interventie is nieuw binnen het Nederlandse aanbod.

ANDREW GREENWOOD

Het is de ambitie van voormalig danser en balletmeester Andrew Greenwood om dans te integreren in de gezondheidszorg, o.a. als een preventiemiddel voor ziektes als Parkinson, MS en dementie. Met zijn eigen stichting, Switch2Move, organiseert de Britse Greenwood dans- en bewegingscursussen voor

mensen met een fysieke of mentale beperking. Tijdens het concert nodigt Andrew het publiek uit om, vanaf hun plek, mee te doen met bewegingen op de muziek. Hij krijgt dankzij zijn aanstekelijk enthousiasme hele zalen in beweging.

EVA DURLACHER: INTERVENTIE & WORKSHOP

Eva Durlacher is initiatiefnemer van de Gouden Boeken. De Gouden Boeken is een project van Stichting Gouden Verhalen, een organisatie die mensen stimuleert om hun herinneringen en inzichten uit te drukken door middel van creatieve opdrachten en technieken.

Kamerata Zuid heeft Gouden Boeken gevraagd om een teken- en schrijfinterventie te ontwerpen/bedenken binnen Grijs Gedraaid met als doel het publiek een creatieve ervaring mee te geven, waarin de muziek weliswaar het onderwerp is, maar op een andere manier wordt beleefd. Ook heeft Kamerata Zuid Gouden Boeken verzocht na afloop van elke voorstelling een workshop te organiseren voor het publiek om – wie dat wil – nieuwe mensen te leren kennen door het uitwisselen van verhalen en beelden uit hun leven. Door de teken- en schrijf oefeningen van Gouden Boeken, ontstaan er onverwachte onderlinge contactmomenten. Zulke oefeningen stimuleren het lange termijngeheugen en kunnen het uitgangspunt worden voor het vervolgesprek na afloop van het concert.

PROJECTPARTNERS

Voor het project *Grijs gedraaid* heeft Kamerata Zuid een aantal projectpartners aan zich verbonden.

OuderWorden 2040 is een landelijk programma waarin wordt samengewerkt om een maatschappelijk gedragen visie en transformatieagenda voor de toekomst van het ouder worden in Nederland te formuleren. OuderWorden 2040 heeft Grijs Gedraaid omarmd, omdat zij zien dat het niet alleen bij een beleidsplan blijft maar dat er echt daadwerkelijk iets wordt georganiseerd om de doelgroep te bereiken en in beweging te brengen. In een congres in april j.l. is Grijs Gedraaid ook genoemd als voorbeeldstellend project in bijzijn van het ministerie van VWS.

Stichting Vier het Leven is een organisatie die ouderen de mogelijkheid biedt om deel te blijven nemen aan sociaal-culturele activiteiten waardoor zij betrokken blijven bij de samenleving en minder eenzaam zijn. Op de website van Vier het Leven is een overzicht te vinden van culturele activiteiten waarvoor de oudere zich kan aanmelden. Vier het Leven heeft door heel het land partners (o.a. theaters, filmhuizen en musea) die zorgen voor aanbod. Deze culturele instellingen bieden normaliter activiteiten aan uit

hun reguliere programmering. Hierin onderscheidt het voorliggende project zich in uniciteit omdat het hier gaat om specifiek voor de doelgroep ontwikkeld aanbod.

SPEELLIJST

De speellijst bestaat uit 16 bevestigde optredens in november en december 2022:

DATUM	PODIUM	Artiest	STATUS
30 -11-2022	Philharmonie Haarlem	Karsu	Bevestigd
01 -12-2022	De Meenthe Steenwijk	Marcel Veenendaal	Bevestigd
06-12-2022	De Storm Winterswijk	Marcel Veenendaal	Bevestigd
08-12-2022	Markant Uden	Marcel Veenendaal	Bevestigd
09-12-2022	Schouwburg Concertzaal Tilburg	Marcel Veenendaal	Bevestigd
11- 12-2022	DNK Assen	Karsu	Bevestigd
13-12-2022	De Kring Roosendaal	Marcel Veenendaal	Bevestigd
14-12-2022	Theater Heerlen	Marcel Veenendaal	Bevestigd
15-12-2022	Musis en Stadstheater Arnhem	Marcel Veenendaal	Bevestigd
16-12-2022	De Bussel Oosterhout	Karsu	Bevestigd
17-12-2022	Het Speelhuis Helmond	Karsu	Bevestigd
18-12-2022	De Harmonie Leeuwarden	Marcel Veenendaal	Bevestigd
19-12-2022	Chassé Breda	Karsu	Bevestigd
20-12-2022	Het Park Hoorn	Karsu	Bevestigd
21-12-2022	Kennemer Theater Beverwijk	Marcel Veenendaal	Bevestigd
22-12-2022	De Tamboer Hoogeveen	Marcel Veenendaal	Bevestigd

MARKETING & COMMUNICATIE

Grijs Gedraaid richt zich primair op (kwetsbare en eenzame) ouderen die door jongeren uitgenodigd worden om mee naar het theater te gaan. Iedereen kan meedoen, ongeacht leeftijd of eventuele beperkingen. Een beschrijving van de communicatiedoelen, doelgroepen, USP's, strategie, boodschap & communicatiemiddelen is te vinden in het bijgevoegde promotieplan. Uitgaande van 100% zaalcapaciteit en 60% zaalbezetting levert het project een publieksbereik op van 5.760 bezoekers. KBO Landelijk en ANBO zijn partners voor het verspreiden van het PR-materiaal en het aanspreken van de doelgroep.

3. ZAKELIJK

DAGELIJKSE LEIDING & BESTUUR

Frank Adams: artistiek leider, Marieke Machado-Veekens: zakelijk leider, Charlotte Michielsen: marketing & communicatie; Hester Voddé: online marketing; Maartje Valk: fondsenwerving; Jules van de Loo: productie leider; Evelien Jaspers: orkestmanager; Voorzitter Peter van Raamsdonk, secretaris Joost van den Ossenblok en penningmeester Niels Verweij. Het bestuur houdt overall toezicht op de activiteiten. Het bestuur ziet toe op het verloop van inkomsten en uitgaven en op risicobeheersing. Kamerata Zuid past de Governance Code Cultuur en de Fair Practice Code toe en streeft ernaar de Code Diversiteit en inclusie in steeds meer facetten van de bedrijfsvoering toe te passen.

FINANCIERING

De begroting is exclusief BTW opgesteld. De totale projectkosten bedragen €290.400 De gages van Karsu en Marcel Veenendaal maken een substantieel deel uit van de programmakosten. De keuze voor deze artiesten is heel zorgvuldig gemaakt. Ze hebben de benodigde affiniteit met klassieke muziek en dankzij hun bekendheid kunnen we veel publiek bereiken. Theaters zien dit project als goede manier om in aanraking te komen met een nieuw publiek, daarom is KZ erin geslaagd een speellijst met 16 gegarandeerde speelbeurten, verspreid door heel Nederland, te realiseren.

De financiering van dit project bestaat uit drie pijlers: directe inkomsten uit kaartverkoop, financiële bijdragen van fondsen en sponsoring. De concertreeks is tegen een uitkoopsom van gemiddeld €5.000 door de zalen afgenomen. De directe publieksinkomsten à €87.900 vormen daarmee ongeveer 30% van de dekking. Diverse sponsors dragen €48.500 bij aan het project. Daarnaast heeft Kamerata Zuid een beroep gedaan op verschillende private en publieke fondsen voor een bedrag van €38.500.

Kamerata Zuid is sinds 2021 opgenomen in de meerjarige subsidieregelingen van de gemeente Tilburg en de provincie Brabant. Het voorliggende project is een extra project waarvoor projectfinanciering noodzakelijk is. De kosten voor de zakelijk en artistiek leider en andere beheerslasten worden gefinancierd vanuit de exploitatiesubsidie en zijn daarom buiten beschouwing gelaten; alleen de extra uren voor de zakelijk leider zijn meegenomen in de projectbegroting.

TOEKOMSTVISIE & VERVOLGPROGRAMMA

Met oog op deze continuering en financiële duurzaamheid, kijkt Kamerata Zuid naar mogelijke passende partners naast CZ Zorggroep, om afhankelijkheid van fondsen te minimaliseren. In samenwerking met Unipartners Tilburg (een adviesbureau dat studenten koppelt aan het bedrijfsleven voor uitdagende projecten) is Kamerata Zuid op zoek gegaan naar een projectleider die in staat is draagvlak, steun en samenwerkingen te werven zodat er een ecosysteem ontstaat rondom het concept Grijs Gedraaid. De projectleider helpt de theaters om actief op zoek te gaan naar gerelateerde organisaties en geeft vorm aan het follow-up programma. De wens is om hier een digitaal platform voor in te zetten, zodat alle gegevens op één duidelijke plaats zijn terug te vinden en ook ledenorganisaties geïnformeerd kunnen worden over het programma en deelname.

CONTACT

Stichting Kamerata Zuid
Maartje Valk – manager fondsenwerving en partnerships
M: 06 8180 9695
E: partnerships@kameratazuid.nl

KVK-nummer: 64956644
RSIN: 855920579
Bank: NL 73 RABO 0101 2001 02 t.n.v. Stichting Kamerata Zuid

BIJLAGE 1. WAARDECREATIEPLAAT BE BRIGHT BIJLAGE 2. RAPPORT PON&TELOS